

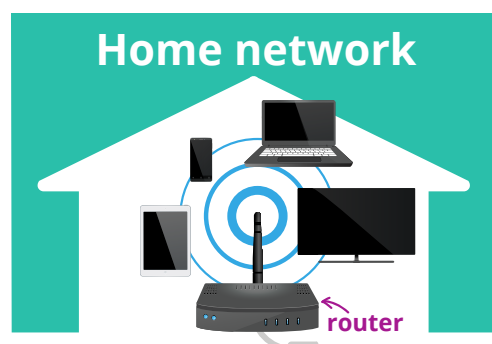
Домашни мрежи

Домашната мрежа ви овозможува да користите интернет дома и да го споделувате тоа поврзување со интернет помеѓу неколку уреди.

Што е домашна мрежа?

Домашната мрежа (Home network) е термин што се употребува за да се опише безжично или кабелско поврзување со интернет во вашиот дом.

- Можете да пристапите на интернет безжично преку вашата домашна Wi-Fi-мрежа или, кај некои уреди, со користење на кабел.
- За да се поврзете со вашата домашна мрежа и интернет, ви треба апарат како што е десктоп компјутер, лаптоп, таблет, мобилен телефон или паметен телевизор.

На вашата домашна мрежа може да се приклучат голем број уреди и да користат интернет

Што ми треба за домашна мрежа?

За домашна мрежа ви треба интернет-поврзување, интернет-сметка и одредена специјална опрема.

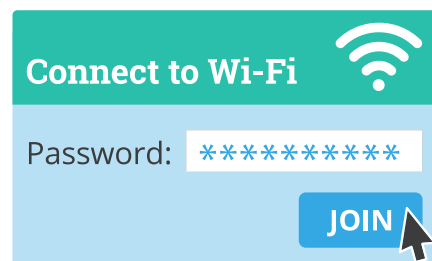
- Изборот на интернет-компанијата е сличен на одбирањето телефонска компанија или компанија за струја.
- Давателот на интернет-услуги обично ќе ви ја даде неопходната опрема за да се поврзете со интернет. Овие компании понекогаш се наречени **даватели на интернет-услуги (internet service providers)**, или накратко **ISPs**.
- Вашиот дом се поврзува со интернет преку кабел, безжично или преку сателитска опрема што ви ја дава вашиот ISP.
- Во вашиот дом, кабелот за интернет се поврзува со специјална кутија наречена **пренасочувач или рутер (router)**. Тој понекогаш се нарекува и **модем (modem)** или **порта (gateway)**. Кај повеќето „nbn“ поврзувања, ќе постои и одделна кутија „nbn“ што го врши поврзувањето со интернет, а вашиот рутер и домашен телефон ќе се поврзат со кутијата „nbn“.
- Рутерот го споделува интернетот со сите ваши уреди за да создаде **домашна мрежа**.

Домашни мрежи

Како се поврзувам со мојата домашна мрежа преку Wi-Fi?

Wi-Fi рутерот што доаѓа со вашата интернет-врска ќе има име и лозинка. Вие ги внесувате името и лозинката во секој апарат што сакате да биде вклучен во вашата домашна мрежа. Ова се главните чекори:

1. Ќе треба да ѝ дадете име на вашата Wi-Fi-мрежа – обично можете да го најдете името отпечатено на долниот дел на рутерот.
2. Во поставките (settings) на вашиот апарат, најдете го името на мрежата и кликнете на него или допрете го. Ќе видите поле за лозинка (Password).
3. Исто така, лозинката за оваа Wi-Fi-мрежа можете да ја најдете отпечатена на долниот дел на рутерот или на картичката.
4. Внесете ја во соодветното поле за лозинка. Бидете особено внимателни со малите и големите букви и не мешајте ги нулите и буквата O.
5. Вашиот уред ќе ја запомни лозинката и во иднина ќе се поврзува автоматски на мрежата.
6. Ако не сакате уредот да се поврзува автоматски, допрете на врската во Поставки и кликнете или допрете на Заборави ја оваа мрежа (Forget this network).

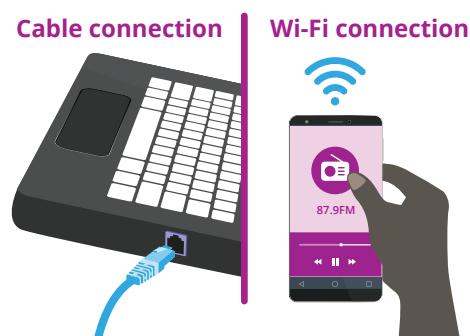

За домашната Wi-Fi-мрежа е потребна лозинка

Како се вклучувам во мојата домашна мрежа со помош на кабел?

Некои апарати треба да се поврзат со вашата домашна врска со помош на кабел, наместо преку Wi-Fi. Во случај на кабелско поврзување, не можете да го движите вашиот апарат наоколу откако ќе го поврзете со рутерот.

- Многу апарати, како што се мобилните телефони и таблетите, може да бидат поврзани само со Wi-Fi-мрежа. Но десктоп компјутерите, поголемите лаптопи и паметните ТВ-уреди обично може да се поврзат кабелски.
- Кабелот на двата краја има четириаголен приклучок. Тој е наречен мрежен (networking) кабел, или Етернет (Ethernet) кабел, или кабел RJ45.
- За да поврзете уред, вметнете го едниот крај на мрежниот кабел во специјалниот приклучок на апаратот, а другиот крај во сличниот приклучок (наречен и мрежна порта (networking port)) на рутерот.
- Ако апаратот е поврзан со кабел, не треба да одбирате мрежа или да впишувате лозинка.

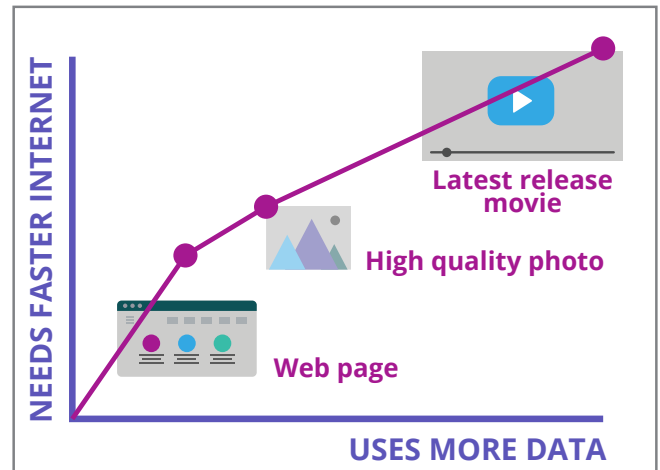
Поврзување на интернет преку Wi-Fi или кабелско поврзување

Домашни мрежи

Како да ги разберете брзините на интернетот на вашата домашна мрежа

Кога станува збор за брзина на мрежата, побрзо обично значи подобро.

- Брзината на вашето поврзување со интернетот определува како интернетот ќе работи за вас.
- Сè што читате или гледате на интернет се податоци што доаѓаат преку врската.
- За да се прикаже содржина, како на пример текст, требаат многу помалку податоци отколку за фотографии. За фотографиите, пак, требаат помалку податоци отколку за музиката, а за музиката обично требаат помалку податоци отколку за видеозаписите.
- Побрзата интернет-врска ги прикажува веб-страниците побргу.
- Бавната врска може да предизвика видеозаписите да се гледаат со прекини.
- Ако само читате написи, веројатно не ви треба најбрз интернет.
- Понекогаш интернетот станува бавен бидејќи многу луѓе во вашата околина или во вашиот дом, користат интернет истовремено.

Некои типови содржина користат повеќе податоци од други

Што е „nbn“?

„nbn“ е дизајнирана да доставува брзи, сигурни интернетски и телефонски услуги низ поголемиот дел на Австралија.

- Националната широкопојасна мрежа (nbn™) ја надградува постоечката телефонска и интернетска инфраструктура за да ги задоволи потребите на австралиските домаќинства и претпријатија што постојано се зголемуваат.
- Со брзиот интернет можете да прикажувате видеозаписи непречено, да ги прикажувате фотографиите побргу, и општо, да имате побрзи перформанси за сè што правите на интернет.
- „nbn“ е веќе достапна во повеќето домови во Австралија, и поголемиот дел од останатите територии ќе имаат пристап до неа во рок од една или две години.

Australia's
broadband
network

Националната широкопојасна мрежа („nbn“) има за цел да ви достави брз и сигурен интернет

Домашни мрежи

- Можете да дознаете дали услугите на „nbn“ се достапни во вашата област со внесување на вашата адреса на веб-страницата <https://nbn.com.au>.
- За да го поврзете вашиот дом на „nbn“, ќе ви треба интернет-пакет на „nbn“ и нова опрема што ќе ви ја достави вашиот давател на пакет.
- На крај, „NBN“ ќе ги замени сите постоечки телефонски жици, па, телефонските разговори ќе ги водите преку интернет.

Подготовка за нов пакет на „nbn“

Ако сте подготвени да се префрлите на „nbn“, постојат неколку нешта што треба да ги земете во обзир.

- Можете да купите пакет на „nbn“ од давател на интернет-услуги.
- Вреди да го разгледате пазарот, бидејќи некои даватели на интернет-услуги нудат подобри цени од другите, или пакети што подобро одговараат на вашите потреби.
- Постојат три типа пакети на „nbn“ од кои можете да изберете: само за телефон, само за интернет, и пакет за телефон и интернет.
- Услугите за домашен телефон што се добиваат преку „nbn“ се чувствителни на прекини на струја. Разговарајте за изборот што го имате со вашиот давател на интернет-услуги, вклучувајќи и резервна батерија.
- Важно е да ја **пријавите** која било медицинска, противпожарна или друга опрема за итни случаи кај „nbn“ на <https://www.nbnco.com.au/learn/device-compatibility>. Исто така, можете да проверите како да обезбедите дека тие уреди ќе продолжат да работаат со „nbn“.

Постојат различни интернет-пакети за да ги задоволат вашите потреби

Што ќе се случи ако мојата домашна мрежа не може да се поврзе на интернет?

Понекогаш работите може да тргнат наопаку, но постојат начини да се вклучите повторно на интернет.

- Ако ви се случи уредите да не вчитуваат веб-страници, можно е да немате пристап до интернет.
- Исклучете го рутерот, причекајте неколку минути, а потоа вклучете го повторно. Причекајте неколку минути за да стартува. Ова ги решава повеќето проблеми, бидејќи му овозможува на рутерот да се ресетира.
- Кога рутерот работи исправно, повеќето индикаторски светилки на неговиот преден дел светат зелено.
- Меѓутоа, ако тоа не помага, јавете се на линијата за помош на вашиот давател на интернет-услуги. Запишете го бројот на моделот на рутерот пред да се јавите и следете ги нивните упатства.